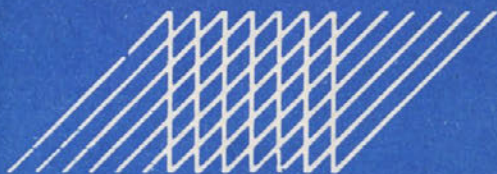


GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO



NOVOTEKS

ŠTEVILKA 12 LETO XIV DECEMBER 1986

**VSEM ČLANOM DO NOVOTEKS
IN VSEM POSLOVNIM SODELAVCEM
ŽELIMO SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO**

IZDAJATELJSKI SVET



Neubrani interesi tekstilcev

Pripravljen je skupni program proizvodnje, nadomeščanja uvoza in povečanja izvoza tekstilne in oblačilne industrije Jugoslavije do leta 1990 oziroma do leta 1995, ki ga bodo najprej temeljito proučili v splošnem združenju tekstilne in oblačilne industrije Jugoslavije in njenih telesih. Program tekstilne in oblačilne industrije je v mnogočem specifičen že zaradi panoge same, za katero je značilno, da že vrsto let izvažajo v veliko držav sveta. Tekstilna industrija je vezana tudi na vrsto drugih industrijskih panog, od kemijske industrije pri proizvodnji umetnih vlaken, strojogradnje (glede opreme in nadomestnih delov) do agrokomplesa zaradi pridobivanja volne, lana in konoplje. Tako je skupni program naravnano k uresničitvi dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, utrjuje pa tudi cilje na ravni repoverige glede rasti proizvodnje, zaposlenosti, produktivnosti, nadomeščanja uvoza in povečevanja izvoza.

Po analizi o možnostih dolgoročnega razvoja tekstilne in oblačilne industrije Jugoslavije naj bi skupni izvoz tekstilne industrije leta 1990 znašal 1,4 milijarde, leta 1995, 2,2 milijarde dolarjev, leta 2000 pa okrog 3,2 milijarde dolarjev. Hitrost rasti izvoza je do leta 1990 nekoliko upočasnjena, ker tekstilci nekaj zadnjih let, ne le po svoji krivdi, niso izvažali toliko, kot bi lahko. Če navedemo še nekaj števil, bo letna stopnja rasti proizvodnje do leta 2000 znašala za celotno ponudbo tekstilne in oblačilne industrije 4,5 odst., prodaja na domačem trgu bo večja za 2,7 odst., izvoz se bo povečeval za 7,9 odst., na konvertibilno področje za 10,7 odst. letno, v državi v razvoju za 7,6 odst. in v socialistične države za 5,5 odst. Konvertibilni devizni priliv bo leta 1990 znašal 16,2 odstotka, leta 1995. 21,9 odstotka in v letu 2000 26,8 odst. Organizacije združenega dela, katerih devizni priliv je v skupnem prihodu manjši od jugoslovanskega povprečja v dejavnosti, bodo morale s svojimi programi izvoza in konkretnimi izvoznimi pogodbami potrditi, da bodo dosegle to povprečje. Samo tako se bodo namreč lahko vključile v skupni program in izkoristile razne sistemske ugodnosti. Tiste organizacije združenega dela, ki pa dosegajo višji devizni priliv v skupnem prihodu, ali za določeno proizvodnjo vsaj enak priliv, pa bodo lahko pristopile k skupnemu programu že s tem, da bodo zagotovile letno rast izvoza, kot jo predvideva skupni program.

Zanimiv je način, kako bodo pripravljali programa ugotavljali, katera organizacija združenega dela se lahko vključi v uresničevanje

skupnega programa. V študiji o možnostih razvoja tekstilne repoverige v Jugoslaviji do leta 1995 in leta 2000 smo zasledili, da je prvi kriterij stopnja rasti proizvodnje. Tako naj bo proizvodnja konfekcije povprečno naraščala za 3,4 odst., letno, trikotaže za 4,4, prediva za 3,7, tkanin za 4,2 in umetnih vlaken za 4,3 odst. Leta 1990 naj bi v konfekcijski industriji izdelali za 456 milijonov kvadratnih metrov izdelkov, 37.000 ton trikotaže (brez nogavic in pozamenterije), 257 tisoč ton prediva brez trdih vlaken in 211 tisoč ton umetnih vlaken. Očitno je bilo pripravljalcem skupnega programa najbolj pomembno, za koliko se bo povečala proizvodnja, pa tudi zaposlenost, izvoz ni ravno na prvem mestu, o kakšni visoki kakovosti izdelkov pa v programih ni nič posebej naglašene.

V skupnem programu tekstilne industrije je predvideno, da bi se število delavcev povečalo kar za 15 tisoč. V Sloveniji tekstilci nameravajo zaposlovati več kot 1 odst. novih delavcev, nameravajo pa doseči večjo učinkovitost z modernizacijo, ki bi morala zaposlovanje celo zmanjšati.

Celotni projekt naj bi stal 965 milijonov dolarjev, svetovna banka pa naj bi od tega prispevala 300 milijonov dolarjev. Vsa ostala sredstva bo torej treba najti doma, kar nikakor niso mačje solze.

V predlogu družbenega plana za tekoče srednjeročno obdobje je bilo predvideno, da bi delovne organizacije kar 60 odst. akumulacije namenjale za skupne programe, kar je predvsem med večjimi izvozniki povzročilo veliko razburjenje. Andrej Miklavčič, pod-

predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, je na koordinacijskem odboru Slovenije dejal, da skupne programe obravnavamo kot enega od elementov, ki naj pomagajo bolj integrirati jugoslovansko gospodarstvo. Ti skupni programi so dejstvo, zato je razprava o njihovi potrebnosti skoraj odveč, z njihovim nastankom pa se je začel rušiti enoten gospodarski sistem, saj imajo skupni programi ugodnosti, kar povzroča diferenciacijo pri možnostih poslovanja, to pa v Gospodarski zbornici Jugoslavije ocenjujejo kot negativno dejstvo.

Skupnih programov je v nastajanju že nad 200, pri mnogo programih gredo v širino in ne zasledujejo programskih ciljev, na primer velikih izvoznih učinkov, pač pa pripravljajo skupne programe zato, da bi dobili določene ugodnosti. Akumulacijo pa je možno združiti le po samoupravni poti. »Tolerantnost« smo sedaj omejili in terjamo popolno selekcijo skupnih programov, ugodnosti pa morajo veljati za tiste, ki sodelujejo pri skupnem programu, ne le za nosilce. Slovenske organizacije združenega dela ne bodo sodelovale pri združevanju sredstev za pokrivanje potreb slabih OZD, pač pa mora veljati izključno ekonomski interes.

Posebno mesto v programu zavzema razvoj infrastrukture in znanstveno raziskovalno delo. Predvidevajo uveljavitev učinkovitega informacijskega sistema za spremljanje dela in poslovanja organizacij združenega dela iz tekstilne in oblačilne industrije, ki bi pripomogel k boljšemu planiranju rasti in razvoja repoverige ter zmogljivosti posameznih udeleženk. Pripravljajo tudi učinkovit sistem spremljanja produktivnosti dela posameznih industrijskih

tekstilnih vej in podskupin ter izdelan sistem za nenehno strokovno izpopolnjevanje kadrov, posebej vodilnih, hkrati pa izdelavo kritične analize institucionalnega delovanja, šolanja in prakse novih kadrov.

Tekstilci predlagajo uvedbo selektivnih kriterijev za razdelitev izvoznih in uvoznih kontingentov, s tem da bi bil večji izvoznik oziroma izvoznik z boljšim deviznim prilivom deležen tudi večjih stimulacij, zahtevajo pa tudi limitiranje uvozno-izvoznih provizij na dopustno mero. V investicijski politiki terjajo hitro in objektivno spremembo dogovora o dajanju soglasja o družbenoekonomski upravičenosti posameznih investicij v skladu z glavnimi usmeritvami predvidenega razvoja. Zahtevajo tudi vse ugodnosti na osnovi skupnega programa, ki se nanašajo na dajanje garancij, bank in Narodne banke Jugoslavije, carinske olajšave, soglasje za uvoz opreme, ugodnejše obrestne stopnje, daljše roke odplačevanja domačih posojil, večji obseg angažiranja posojilnega potenciala, fleksibilni tretma pravic za uvoz, plačevanje uvožene opreme iz tujine, in še bi lahko naštevali.

Vse naštetu nameravajo tekstilci uresničiti s pomočjo dveh finančnih paketov, z enim za tekstilno in oblačilno industrijo in z drugim za industrijo umetnih vlaken. Program je torej narejen, v njem pa organizacije združenega dela še niti približno ne morejo najti svojega mesta glede ekonomskega in tržnega programa. S konkretizacijo vsega naštetega bodo imeli predlagatelji skupnega programa še zelo veliko dela, če ne nameravajo vključiti kar vseh povprek in počez, z izgubarji in staromodneži vred. Povzeto po Dnevniku



Izobraževanje za razvoj

Mnoge zagovore, ugovore in kaj vem kakšne govore je bilo mogoče prebrati v časnikih ali poslušati po radiu in televiziji, kar potekajo tako imenovana prizadevanja za reformo srednjega in visokega šolstva, v novejšem času pa se govori že o reformi reforme ali prenovi vzgojno-izobraževalnih programov. O tem ne nameravam pisati, tega je mnogo, in preveč in se ponavlja. Rad bi le opisal položaj, kakor ga doživljamo mi v združenem delu, ki čutimo posledice teh vse mogočih reform in sprememb.

V povojnem obdobju se je pri nas uveljavila koncepcija gospodarskega oziroma tehnološkega razvoja, ki se kljub nekaterim oklevanjem in opozorilom ni spremenila vse do danes. To je koncepcija tako imenovanega ekstenzivnega razvoja, za katero je značilno, da temelji na delovno intenzivnih tehnologijah, da se tehnologije prenašajo (vključno z mikroorganizacijo dela) iz industrijsko razvitih dežel, da zajema obilne vire domače delovne sile, ki jih sproščata predvsem deagrarnizacija in vključevanje žensk v proizvodni potencial, da uvožena tehnologija po zahtevnosti presega usposobljenost kadrovskega potenciala, ki z vključevanjem v proizvodne procese pridobiva nova znanja, predvsem pa pospešeno sprejema vrednote in norme industrijske družbe, oziroma sprejema in oblikuje industrijsko kulturo.

Zahvaljujoč navedeni koncepciji je Slovenija hkrati z Jugoslavijo doživljala hiter gospodarski in družbeni razvoj. Ta razvojni koncept je dosegel vrhunec v šestdesetih letih, v sedemdesetih pa je njegova moč pospešeno pojejavala, saj je izčrpal vire, iz katerih se je napajal. Slovenija je dosegla stopnjo mobilizacije prebivalstva, ki je značilna za industrijsko razvite dežele.

To je bila točka, na kateri bi morali začeti s prestrukturiranjem gospodarstva, to je z uvajanjem tehnologij, zahtevnih po znanju. Na kadrovskega področju pa bi morali pospešiti vlaganja v znanje, saj kadrovskega potenciala ni bilo mogoče več povečevati ekstenzivno z vključevanjem velikega števila novih delavcev, ampak intenzivno s povečevanjem količine znanja in sposobnosti na delavca. Vendar se to ni zgodilo.

Na kadrovskega področju je za Slovenijo v šestdesetih in na začet-

ku sedemdesetih let značilen velik odliv kvalificiranih delavcev. Imigracija delavcev iz drugih republik je bila sicer večja, vendar pa so emigranti odnesli v tujino več let šolanja, kot so jih imigranti prinesli v Slovenijo. Prispevek izobraževalnega sistema k izboljšanju kadrovskega potenciala je bil manjši, kot bi lahko bil, saj je bilo treba nadomestiti nastali primanjkljaj. Po drugi strani je vlaganje v delovno intenzivno tehnologijo vse manj spodbujalo izobraževanje.

Za nameček se začnejo sredi sedemdesetih let kot temeljno merilo izobraževanja uveljavljati tako imenovane potrebe (čisto konkretne in kratkoročne) združenega dela. Izobrazba izgublja svoj pomen kot merilo napredovanja in nagrajevanja do te mere, da ni več nujni pogoj. Vse bolj jo nadomeščajo delovne izkušnje in različne interno priznane kvalifikacije.



V petdesetih in šestdesetih letih prenesena tehnologija iz razvitih dežel, ki je po zahtevnosti preseгла usposobljenost kadrovskega potenciala, je bila generator kadrovskega in ekonomskega razvoja. Prispevala je k začetnemu razvojnemu zagonu v času, ko je bila delovna intenzivna industrija še razmeroma akumulativna. Takrat smo zamudili priložnost za tehnološko in kadrovske prestrukturiranje. K temu je veliko prispevalo vodstvo v delovnih organizacijah, v gospodarskih združenjih in politiki, ki je vztrajalo pri klasičnem konceptu industrializacije, kljub temu da so bili osnovni viri za to izčrpani. Po eni strani ni bilo sposobno dojeti, kako neobhoden je obrat v razvojni koncepciji, po drugi strani pa bi ga najbrž ta obrat sam spravil z vodstvenega položaja. To je nedvomno tudi eden osnovnih razlogov za razvrednotenje izobrazbe in za povečevanje dela (fizičnega in enostavnega) in delovnih izkušenj. Tako smo se znašli sredi osemdesetih letih v začaranem krogu vzajemnega blokiranja kadrovskega in tehnološkega razvoja.

Takšno stanje je tudi v tekstilni industriji, kakor kažejo podatki, ki jih je navedel mag. Kočevar v svoji analizi (mag. Vladimir Kočevar, Kadri in šolstvo, Tekstilec

1986/1, str. 14—18). Avtor pravilno ugotavlja, da rezultati ekstrapolacije trendov ne zadoščajo za preskok v višjo stopnjo tehnološkega razvoja.

Z drugimi besedami, četudi bi bili drugi pogoji izpolnjeni, bo pomanjkanje znanja onemogočilo tehnološki razvoj. Ne le, da ne bomo sposobni prispevati k tehnološkemu razvoju, ampak ne bomo sposobni niti sprejemati tujih tehnologij. Če pa bomo že zbrali sredstva zanje, bodo ostale proizvodne zmogljivosti slabo izkoriščene, kar bo seveda bliže ekonomskemu polomu kot uspehu. Takih primerov že danes ni težko najti.

Kaj storiti, da presežemo navedeno stanje in dvignemo izobrazbeni nivo? Samo vrhunski strokovnjaki ne bodo sposobni svojih načrtov izpeljati v praksi, če se ne bo bistveno dvignila izobrazbena raven vseh ljudi, brez vrhunskih strokovnjakov pa bomo ostali tehnološko in gospodarsko neprodorni.

Dileme, kako izobraziti ravno pravnšnje število ustrezno izobraženih kadrov, ni mogoče rešiti s podrobnim načrtovanjem kadrov, saj je izobraževanje preveč dolgotrajen proces, dinamika spreminjanja tehnologije, proizvodnih programov in ekonomije pa prevelika, da bi bilo mogoče oboje vnaprej in dolgoročno uskladiti. Treba jo je rešiti predvsem z ustrežno organizacijo izobraževanja.

Na eni strani potrebujemo stabilen sistem rednega izobraževanja s pomočjo katerega si bodo udeleženci izobraževanja pridobili temeljna znanja, ki jim bodo omogočala usposobitev za različnejša delovna področja, in to v času, ko bodo zapuščali srednje šole ali fakultete. Na drugi strani pa potrebujemo visoko fleksibilen sistem izobraževanja za delo, ki bo nadaljeval tam, kjer bo končal sistem rednega izobraževanja. Ta sistem bi moral zagotavljati profiliranje diplomantov, ki prihajajo iz šol, za opravljanje konkretnih delovnih nalog v določenem trenutku. Prav tako pa bi se vanj vključevali zaposleni delavci, da bi se prekvalificirali oziroma specializirali za nova delovna področja. To seveda ne pomeni, da se zaposleni delavci ne bi vračali tudi v redno izobraževanje, da bi si pridobili dodatna temeljna znanja.

Sistem izobraževanja za delo bi moral biti organizacijsko ločen od sistema rednega izobraževanja, hkrati pa tesno povezan s proizvodnimi organizacijami. Veliki izobraževalni centri bi morali biti organizirani na ravni sozdov ali panožnih združenj. Skrajni čas je, da opustimo iluzijo, da lahko redno izobraževanje usposablja diplomante za opravljanje konkretnih delovnih nalog in da lahko

(Nadaljevanje na 4. strani)

reši proizvodne organizacije vseh skrbi za izobraževanje s tem, ko so bili njihovi izobraževalni centri vključeni v sistem rednega izobraževanja. Od 1978. do 1984. letaje bistveno upadlo število delavcev, ki se v OZD ukvarjajo z izobraževanjem, in prav tako število izobraževalnih centrov in služb. Te napake bo treba popraviti, če hočemo, da se bodo naši kadri lahko spoprijemali z novimi tehnologijami.

Več kakovostnejše izobrazbe ne bo kaj dosti pripomoglo k tehnološkemu razvoju, če bo novo znanje ostalo neizkoriščeno, to je, če same proizvodne organizacije ne bodo čutile potrebe po visoko usposobljenih kadrih, oziroma če tem kadrom ne bo mogočena uporaba njihovega znanja.

Prvi pogoj za to sta zmanjšanje ekonomske varnosti OZD in možnost prenosa dohodka od učinkovitih k neučinkovitim. Proizvodne organizacije ne morejo biti socialne ustanove, zato morajo propasti, če so neučinkovite. Realizacija takega koncepta bi sama po sebi silila organizacije k iskanju vseh notranjih virov in še posebej znanja. Organizacije, ki ne bi bile sposobne pritegniti svojega in novega kadrovskega potenciala in se takoj vključiti v tehnološki razvoj, bi bile obsojene na propad. To pa pomeni vzvod za spremembo stila vodenja, ko morajo vodilni uporabljati moč znanja in ne moč položaja, in ko podrejene motivirajo z delom in avtonomijo, ne pa le z denarjem in nadzorom; vzvod za ozdravitev sistemov napredovanja, v katerih dobijo namesto delovnega staža, protekcij in konformnosti ključno mesto znanje in pri delu izkazane sposobnosti; vzvod za propad korumpiranih skupin v organizacijah, ter vzvod za oblikovanje razvojnih strategij, ki bodo dale ustrezno vlogo tehnološkemu razvoju, ki bo slonel tudi na lastnem znanju in inovacijah. Te spremembe pa je mogoče pospešiti z različnimi delnimi ukrepi, kot je npr. omejevanje napredovanja brez izobraževanja in omejitve napredovanja neuspešnih vodilnih ljudi.

Če se hočemo pri permanentnem izobraževanju izogniti etatsističnim mehanizmom, ki doslej niso bili učinkoviti, potem je treba urediti izobraževanje najvišjih vodilnih. Dokler najvišji vodilni ne bodo motivirani, ekonomsko in tehnološko prisiljeni, da se izobražujejo, toliko časa ne bo večje potrebe po izobraževanju v vsej poklicni in socialno-organizacijski hierarhiji v delovni organizaciji.

Najvišji vodilni pa bodo motivirani za izobraževanje šele, ko njihova uspešnost ne bo merjena samo s kratkimi časovnimi inter-



vali, ko bo sistem kadrovanja in napredovanja profesionaliziran in depolitiziran in ko bomo imeli vrhunske managerske šole z aktualnimi programi, vrhunskimi predavatelji in visoko ceno. Dokler bo položaj direktorja bolj odvisen od njegovega mesta v strukturi politične moči na ravni občine ali višjih ravneh in od njegove politične primernosti, kot pa od njegove izobrazbe in sprotno pridobljenega znanja, dokler bo torej direktor pojmovan bolj kot družbenopolitična funkcija, ne pa zaposlitev, toliko časa direktorji ne bodo imeli prave potrebe po izobraževanju.

To pomeni, da je majhna udeležba v sprotne izobraževanju določena bolj sistemsko, kot pa z osebnimi lastnostmi direktorjev. Zato so znanost in izobraževanje bolj politične parole in ljubiteljstvo posameznikov, kot systemske lastnosti sistema. Če se direktorji dodatno izobražujejo, spodbujajo in omogočajo tovrstno izobraževanje na vseh ravneh, potem je to bolj njihova osebna lastnost, lastnost prosvetljenih vodilnih, kot pa lastnost sistema.

Rešitev je v priznanju tržnih mehanizmov in izboru vodilnih kadrov, ki so konsistentni s tržnim reguliranjem. Sistem mora imeti logiko, znotraj katere je mogoče izpeljati načelo izobraževanja kot ekonomsko, marketinško in tehnološko nujo in prisilo. Redno izobraževanje je stvar države in njenega strateško zamišljenega ekonomskega razvoja, dodatno izobraževanje, ki mora biti visoko fleksibilno, pa je predvsem stvar podjetij in številnih izobraževalnih ustanov, ne pa stvar države in njenih paradržavnih inštitucij.

ZVONE PRESKRAR

PRENOVA ZK

Želimo osvetliti problem »prenove ZKS« iz zornega kota, ki ostaja kljub publiciteti vedno v senci in kliče v razmislek vsem, ki so kdaj prebrali napis na naši zastavi, simbolu ZKJ: »Proletarci vseh dežel, združite se!«

Kot član ZKJ sem svojo nalogo »idejnopolitično usposabljanje« začel že med šolanjem oziroma med študijem s prebiranjem del ustvarjalcev in ustanoviteljev delavskega oziroma komunističnega gibanja. Zato me način obravnavanja »širokih delavskih množic« in skrb za socialistično samoupravno skupnost na način, kot ga obravnava CK ZKS oziroma občinski komite ZK v dopisu o »prenovi ZK«, moti in žali (gre za dopis »Dogovori in usmeritve za aktivnost ZKS«, ki je bil poslan vsem osnovnim organizacijam ZK).

Za razumevanje vsebine nekaj karakterističnih odstavkov oziroma priporočil iz tega dopisa:

Uvod: v razpravah v delovnih skupinah je bilo enotno ugotovljeno, da so vprašanje **prenove vsebine in metode delovanja** zveze komunistov ter njene kadrovske in moralne prenove osrednja vprašanja nadaljnega uresničevanja **vodilne vloge** zveze komunistov v družbi in uveljavljanje ter razvoj političnega sistema socialističnega samoupravlja nasploh. Prenova ZK mora v prvi vrsti pomeniti spremenjen

odnos komunistov do uresničevanja politike zveze komunistov. Sedanja diferenciacija v ZK v glavnem ne poteka na podlagi vsebinskih, idejnih in akcijskih kriterijev, kar povzroča, da je v naših vrstah vse več pasivnih članov, pa tudi oportunistov, ki se niso pripravljeno soočiti niti z družbenimi dilemami niti s čisto konkretnimi akcijskimi nalogami, itd.

Zato so bile v razpravah kot ključne opredeljene naslednje naloge:

1. Intenzivirano in strokovno deferencirano idejnopolitično usposabljanje članov zveze komunistov, zlasti mladih ... itd.

2. Nujna je idejnopolitična diferenciacija v zvezi komunistov... med pomembnimi kriteriji za njeno dosledno izpeljavo je tudi potreba po večji konkretnosti sprejetih sklepov in stališč organov in organizacij ZK. Poudarjeno je bilo, da mora potekati diferenciacija brez izjem ... potekati mora v dveh smereh, s pozitivnimi in negativnimi sankcijami, itd.

3. Poenotenje aktivnosti vseh organizacij in organov ZK pri urejanju aktualnih družbenih vprašanj...

5. V razpravah je bilo ugotovljeno, da teoretično idejnemu preračanju partije na oblasti v zvezo komunistov kot vodilno idejno silo, ki deluje v institucijah oblasti

in samoupravljanja, ni sledilo tudi praktično preseganje njene vsebine in metod dela partije na oblasti...

... je bilo poudarjeno, da se je delovanje ZK v zadnjem obdobju vse bolj skoncentriralo v povezovanju njenih organov od izvršilnimi, upravnimi in poslovnimi organi, ter tako v procesu odločanja puščalo ob strani iniciativnost, interese, potrebe in hotenje članstva. Aktivnost organov ZK se ni spreminjala v aktivnost celotnega članstva...

Tako v prvem delu dopisa CK ZKS.

Torej smo zopet vsi enotno ugotovili, da so:

»vprašanja prenove vsebine in metode delovanja ZK ter njene kadrovske in moralne prenove osrednja vprašanja nadaljnega uresničevanja vodilna vloga ZK.«

Če je enotno ugotovljeno, da vsebina in metoda delovanja ni dobra, torej sta program ZKJ in statut ZK vprašljiva! Če pa to ni — vsi delamo mimo programa in statuta, pač nismo komunisti. Ugotovitev, da je potrebno večje idejno-politično usposabljanje, ni slaba. To ugotavljamo že nekaj let. Toda kaj ponuditi kot čtivo, je vprašanje (statuta in programa ZKJ tako nihče ne jemlje resno), kaj torej. Zakon o združenem delu, Smeri razvoja socialističnega samoupravljanja ali pa dela Marxa, Engelska, ali morda Lenina, ki se, po pravici povedano, lepše in lažje berejo od vseh naših učbenikov za samoupravljanje in kongresnih razprav, pa še več povedo, več stvarnega in koristnega.

Kakšno je poenotenje vseh organov in organizacij ZK pri urejanju aktualnih in družbenih vprašanj in uresničevanje družbeno sprejetih odločitev? Kakšno je to samoupravno odločanje, ko so člani osnovnih organizacij ZK in člani drugih družbenopolitičnih organizacij v DO in KS zvezanih rok brez možnosti močnejše vplivati na odločitve, ki konkretno zadevajo življenje in delo »širših delovnih množic«. Očitno je, da nimamo komunisti skoraj nikakršnega vpliva na dogajanje v DO, da ne govorim o vplivu ZK na odločitve v občini ali prek občinskih meja. ZIS in druge institucije, republiške vlade, sissi, sodstvo, občinske službe in vodstva sindikatov odločajo in predpisujejo, kaj je najbolje za delovnega človeka, če mu je to prav ali ne.

Ugotovljeno je, kot piše v 5. točki, da se je: »delovanje organov ZK skoncentriralo v povezovanju z izvršilnimi, upravnimi in poslovnimi organi ter tako v procesu odločanja puščalo ob strani iniciativnost, interese, potrebe in hotenje članstva. Tu vidim vse organe, od občinskega komiteja naprej do CK ZKJ. Tako forumsko delo organov ZK je vodilo v vse večjo

odtujenost članov ZK od vodstva in krepilo nemotiviranost in oportunistem. Toda kljub temu naj se prenova in preobrazba začne in vrši predvsem v osnovnih organizacijah ZK?!

Zato so predpisali nekatere konkretne usmeritve in naloge:

1. Spremeniti moramo način ocenjevanja svoje uspešnosti in učinkovitosti, itd.

— uspešni so: sekretar, sekretariat osnovne organizacije ZK in celotna organizacija ZK, itd.,

— vodilni delavci — komunisti, itd.

2. V vseh občinskih komitejih ZKS je treba po sestavi izdelati pregled kadrovskih zmogljivosti ZK, pozornost moramo nameniti predvsem sekretarjem in sekretariatom OO ZK itd.

Treba je tudi podrobno preanalizirati problematiko akcijskega in idejnopolitičnega usposabljanja članov ZK.

Vodstva ZK morajo programirati akcije, s katerimi se bodo komunisti odzvali na trenutno najbolj pereče razvojne probleme dela in življenja delovnih ljudi in občanov.

3. Takoj moramo začeti obnavljati moralno-vrednostno podobo članov ZK, itd.

Prvi korak moralne prenove zveze komunistov je razhod s tistimi člani, ki so s svojim dosedanjim

ravanjem izgubili ugled in zaupanje ljudi v svojem delovnem in življenjskem okolju.

V zvezo komunistov pripeljati nove borce.

4. V vseh osnovnih organizacijah, organih in aktivih zveze komunistov, zlasti v okoljih, ki jih bodo sprejeti ekonomski ukrepi najbolj neposredno prizadeli, moramo doseči ne le stanje pasivne pripravljenosti na konfrontacije, ki nas čakajo, ampak stanje akcijske pripravljenosti, kar pomeni prevzeti pobudo za aktivno preoblikovanje nezadovoljstva delavcev in mladine, itd.

Četrta točka novih usmeritev je najlepša — take zahteve občinskega komiteja in CK ZKS do članstva OO ZK, ne da bi vsaj poskusili rešiti probleme in zavore tam, kjer so in od koder nas vse še naprej vodijo v gospodarsko in ekonomsko krizo, in takega stališča ne moremo imenovati drugače kot razprodajo partije. Odkrito in brez razsodnosti naj bi člani ZK podprli vse ukrepe ZIS in drugih birokratskih okolij. Brez razmišljanja naj bi mirili »širše množice«, kot da gre za dobrobit vseh delovnih ljudi. Lepa in že prevečkrat izrečena fraza: »Uveljaviti je potrebno kriterije produktivnosti in ekonomičnosti, ki veljajo na svetovnem trgu!«, naj velja za vse, ne le za DO in navadnega zemljana.

Priporočil bi, da vsi člani ZK, tudi v CK, »ponovno« preberejo Komunistični manifest, ki je omenjen v programu ZKJ, ali pa Pravila delavskega gibanja I. internacionale (Marx), lahko pa tudi program ali statut ZKJ. Dvomim, če se kdo spominja določil iz teh osnovnih dokumentov delovanja ZK.

Za ilustracijo: iz Komunističnega manifesta: — komunisti niso nobena posebna stranka nasproti drugim delavskim strankam,

— nimajo nobenih interesov, ločenih od interesov vsega proletariata,

— ne postavljajo nobenih posebnih principov,

— komunisti so torej najodločnejši del delavskega razreda; njihova teoretska prednost pred ostalo množico proletariata je vpogled v pogoje, tok in splošne rezultate proletarskega gibanja; in še (Pravila mednarodnega delavskega združenja):

— boj za osvoboditev delavskega razreda ni boj za razredne privilegije in monopole, ampak boj za enake pravice in dolžnosti ter uničenje slehernega razrednega gospodarstva.

Zdi se mi potrebno, da ob tem dodam še nekaj iz prvih točk programa ZKJ:

— delavski razred je poglavitna sila socialističnega razvoja v svetu, deluje zavestno in spontano, na celotnem področju ekonomskih in družbenih odnosov,

— zadnjih nekaj desetletij je delavsko gibanje poglavitna gibalna sila družbenega napredka jugoslovanskih narodov, komunistična partija oz. ZKJ pa njegova idejna avantgarda in organizatorica.

Tako program. V življenju je to malo drugače.

Ugotovitev (iz 4. točke dogovora) pravi: V sodelovanju z osnovno organizacijo ZK in aktivni komunistov v OK ZKS in MS ZKS moramo realno oceniti, kje je mogoče pričakovati zaostritve in je potrebno pripraviti informacije, argumente in realne predloge za postopno spreminjanje stanja in nalog; usposobiti moramo komuniste, da bodo zmogli plavati proti toku, ker sicer družbenoekonomskih gibanj ne bomo mogli umestiti v resolucijske okvire.

Če naj bodo komunisti avantgarda delavskega razreda, korak pred drugimi, je plavanje proti toku očitno reakcionarno početje, zaviranje napredne ideje in svobode.

Bo naš delavski razred odrinjen pri soustvarjanju prihodnosti? Bo kdo drug ugotovil, kaj je zanj najbolje? Kdo ve!?

Ali bomo socialistično samoupravno družbo razdelili na tabor delavcev in tabor profesionalnih delavskih voditeljev?

ZVONE PRESKAR

Plečnikova pariška razstava v Plečnikovi Ljubljani



ARHITEKT JOŽE PLEČNIK 1872-1957

20. 11. 1986 - 05. 01. 1987
LJUBLJANA
Gospodarsko razstavišče, hala A

Datum otvoritve razstave je zaradi organizacijsko-tehničnih razlogov prestavljen na 20. 11. 1986, zato bo organiziran ogled dejansko možen od 21. 11. 1986 do 5. 1. 1987 pa tudi v prazničnih dneh. Razstava bo odprta od 9. do 20. ure. Za najavljene skupine je organizirano vodenje po razstavi, ogled traja približno eno uro. Poleg prenešene pariške razstave bodo na vpogled še dodatni eksponati. Razstava bo v hali "A" na Gospodarskem razstavišču, v recepciji pa bo KOMPASOV predstavnik, ki bo skrbel za vstop najavljenih skupin in ogled razstave.

CENA VSTOPNIC ZA RAZSTAVO "ARHITEKT JOŽE PLEČNIK"

odrasli: 600 din posamezniki, 480 din zaključene skupine
dijaki, študentje in vojaki: 300 din, osnovnošolci: 200 din

CENA DVEURNEGA OGLEDA PLEČNIKOVH DEL V LJUBLJANI
CENA za zaključene skupine od najmanj 40 oseb - za osebo netto

	petek, sobota in nedelja	ostali dnevi
	odrasli, študentje in otroci	odrasli, dijaki
vodnik	300 din	200 din
vodnik in avtobus	1.200 din	900 din
vstopnina za razstavo, vodnik in avtobus	1.000 din	800 din
	1.600 din	1.300 din

Ogled obsega: Navje, Stadion, Zale, cerkev Sv. Frančiška, okolice cerkva Sv. Jakob, Sv. Florjan, Sv. Peter in stare cerkve, grajsko sprehajališče, Narodno univerzitetno knjižnico, Križanke, Tromostovje, Cevljarski most in Trnovski most, obrežje Ljubljane z zapornico in tržnico ter obrežje Gradašče, rojstno hišo J. Plečnika, palačo Vzajemne zavarovalnice itd.

GOSTINSKE STORITVE: Vse cene so netto.

Kosila: - hotelske in ostale restavracije ca 2.300 din, tujni 16 DM
- restavracija Triglav od 1.400 do 1.600 din
- Plečnikov hram v Križankah: kosilo 1.100 din, malica 700 din, aperitiv 250 din

Sprehod skozi zadnje desetletje, — leto 1978

Spomnimo se nekaterih dogodkov iz leta 1978: Argentina je postala svetovni nogometni prvak, z oskarjem za najboljši film je bil nagrajen Lovec na jelene, na svetovnih in naših glasbenih lestvicah še vedno kraljuje skupina Abba pa tudi Bee Gees, ki so slavili svoj »come back« z glasbo iz filmov Vročica sobotne noči in Brilijantina. Karol Wojtyła je po 450 letih postal prvi papež, ki ni bil italijanskega rodu, umrl je francoski pesnik Jacques Brel, v ZDA pa je kot oblika rekreacije začel svoj pohod jogging.

Značilnost mode v tem letu so bile ravne in čiste linije, voluminozna oblačila, poudarjena ramena in military (vojaški) izgled. Zanimiv je vpliv indijske vojaške noše: ravne tunike, prepasane ali ravno padajoče, z obveznim oficirskim ovratnikom, pod njimi pa so se nosile ravne hlače.

Poletje je bilo v znamenju mornarske mode in prevladovala je belabarva. Hlače so bile krojene z gubicami v pasu, lahko so bile nekoliko širše

in so mehko padale na obušalo. Zgoraj pa so se nosili suknjiči, nekakšni spencerji.

1978 je bilo leto disco mode, ki je prodrla pod vplivom filmov Vročica sobotne noči in Brilijantina z Johnom Travolto v glavni vlogi. Nosile so se torej udobne obleke v pastelnih barvah, velikokrat tudi iz svetlečih materialov, največkrat iz lameja z dodatkom bleščic. Nekakšen hit pa so bile tesno oprijete hlače v kombinaciji s prav takšno majčko, najboljše črne barve, iz svetlečega satena ali iz napá usnja.

Mnogo je bilo govora o antimodi, tako imenovani punk modi, ki je začela svoj pohod že leta 1976 v glasbi.

Novo leto 1979 se je pričakalo v oblekah iz svečanih svetlečih materialov, največkrat iz svileneja jersieya, satena ali pliša v kombinaciji z vezeno ali čipko, pomembni detajli so bili zlati trak, zavezan v pentljo namesto kravate, zlati ali srebrni čevlji, čipkaste nogavice, v laseh pa svetleče pentlje in dekorativni glavniki.



Nekaj utrinkov iz mode v letu 1978.



Poletje v znamenju bele barve: obrnite pozornost na različne širine hlač in na dolžino suknjičev.



V pričakovanju novega leta 1979.

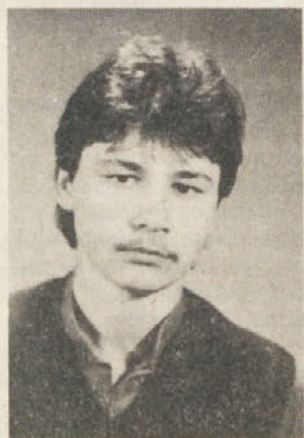
Marjanu v slovo!

V tihi, praznični noči, je nenadoma usodni zvok avtomobila za vedno iz našega okolja iztrgal pogumno mlado bitje, tebe, naš dragi Marjan. Še nekaj dni pred tem si bil z nami vesel in pogumno verjel, da boš še dolgo, dolgo z nami — tvojimi sodelavci prihajal v službo, delil dobro in zlo, premagoval probleme, ki stojijo pred vsemi nami. Še slutili nismo, ko smo skupaj zapuščali našo tkalnico, da se ti, kot eden izmed nas najmlajši, nikoli več ne boš srečal z nami, v teh prostorih tovarne.

Naše oči so te v torek zjutraj, po končanih praznikih, zaman iskale po tkalnici in verjeti ne moremo, da je tvoje mlado življenje vzela hladna novembrska noč. Za vedno je zamrl tvoj vedno nasmejani obraz, tvoje najbližje in sodelavce pa je zagnila neizmerna bolečina in žalost.

V nas, tvojih sodelavcih, si pustil globoke spomine, čeprav si bil med nami le kratek čas — leto dni. Pogrešali te bomo pri premagovanju vsakodnevnih problemov, saj si imel moč, da nas s svojim pogumom in voljo pripelješ k zmagi nad nastalimi problemi.

Poslavljam se od tebe s solzami v očeh in še vedno ne moremo verjeti, da bo hladna zemlja tvoj zadnji dom, da je pretr-



gana tvoja življenjska pot že pri nedokončanih 19. letih.

Naj ti bo, dragi Marjan, lahka zemlja.

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako zadnjo sredo v mesecu v nakladi 2200 izvodov.

Glavni in odgovorni urednik: Zvone Preskar. Izdajateljski svet: Miro Jovič (predsednik), Slavko Kavšek, Franc Brezovar, Jelica Spasovski, Jože Starešinič, Rudi Vlašič, Jože Zurc, Mojca Jurišič, Marjan Podlogar, Majda Dular in Zdenka Židanik. Uredništvo: Novoteks Novo mesto, Foersterjeva 10 — Časopisni stavek, filmi in prelom DIC Novo mesto, TOZD Grafika, tisk Tiskarna Novo mesto.



VSE PRI ROKI

Mnoge gospodinje imajo rade, če jim med kuhanjem ni treba skakati od omare do omare in iskati te pa one posode, cedila, tolkača za meso. Za take ljubiteljice priročnosti je gotovo dobrodošla tale ideja: na strop pritrdimo kovinsko mrežo, na steno pa tanko kovinsko ogrodje z dvema policama. Samo še kavilje potrebujemo in nad štedilnik pa izlizek bomo lahko obesili vse kuhinjske potrebščine. Ne predrago in še prikupno povrhu. Mrežo in police seveda poljubno prebarvamo.

TO IN ONO O KRUHU

— Kruh očistene sveže nekaj dni, če ga shajmo z opranim in osušnim koronom osušeno pustimo v plastični vrečici.

— Zlatici v vročih dneh kruh hitro splešni. Kruh, ki ga ne potrebujemo, damo v hladilnik ali zamrzovalnik. Ko je potrebno, ga damo direktno za nekaj minut v to vročo pečico — kol' svež bo in lepo hrustljav.

— Ostanke starega kruha najprej osušimo v segreti pečici, nato jih zmeljemo v strojčku za mletje mesa. Drobtine pripravljamo na ta način za prav tako dobre kot kupažene.

— Ne bo nam treba vsak dan hoditi v trgovino po svež kruh, če ga bomo kupili vso količino, jo razdelili v pakčke za dnevni obrok, jih zavili v aluminijasto folijo in zamrzili.

— Če damo v prvotno soljeno jed dobilo jih kon kruha in ga nekaj časa kuhamo, bo popil odvečno sol.

— Iz starega kruha lahko pripravimo okusno cvrsto razino (pred cvrčenjem jih zmozdimo v mleku in pavaljamo v steparni jajci) ali tople sardine. Razino starega kruha najprej navlažimo z mlekom in nato položimo vasko razino med dve debeli in meini slzi. Sardine pavaljamo v raztopljeni jajci in opečemo v vroči vodi z oboji strani.

— Kruh, ki ni je preveč postarjal, sročimo v moko, skorje pa zavrtamo. Zarobljeno sročico pavaljamo, dodamo drobno narezan česen in peteršilj ter avto dobiti v parmesanu. Ines pečenko sročimo in jo uporabimo za pripravo pečic.

OMAKA — PIKA NA I

Sladokusci trdijo, da dobi še tako dobra jed pravi okus šele z ustrezno omako in obenem prepričujejo, da spoznaš dobrega kuharja prav po omaki. Naj bo kakorkoli, tule je nekaj receptov, s katerimi lahko potrdite pravilo.

ČESNOVA OMAKA

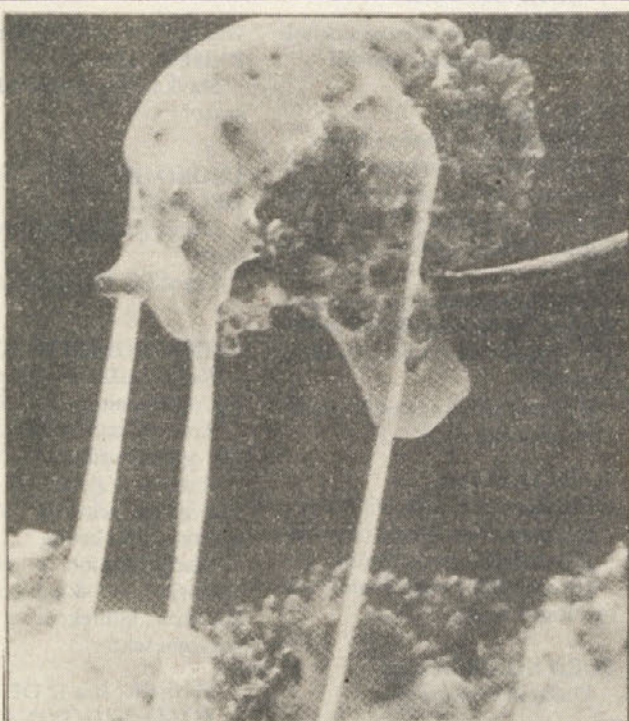
Potrebujemo: 6 strokov česna, 1 žlica maščobe, 1 žemljo, 2 dl goveje juhe (lahko iz kocke), 1/4 žličke žafrana, poper, sol.

Očiščen česen zelo drobno narežemo in prepražimo na maščobi. Zalijemo z juho in premešamo. Žemlji obrežemo skorjo in jo namočimo v vodi. Ko se zmehča, jo odcedimo in zdrobimo k prepraženemu česnu. Zalijemo po potrebi še z juho, dodamo žafran, solimo, popramo in prevremo.

HLADNA HRENOVA OMAKA

Potrebujemo: 2 žlici nastrganega hrena, 2 dl kisle smetane, 1 rumenjaki, 1 žlica gorčice, 1 limono, sladkor, sol.

Zmešamo nastrgan hren in smetano in pustimo stati 2 uri. Potem dodamo



vmešan rumenjaki, žlico gorčice, malo sladkorja in limonin sok. Tako pripravljeno omako pustimo na hladnem do uporabe.

VINSKA OMAKA

Potrebujemo: 4 dl črnega vina, 1 dl juhe, 50 g masla, sok pol limone, 20 g moke, 2 glavici čebule, sol, poper.

V posodo damo polovico masla, ko se začne peniti, dodamo drobno sesekljano čebulo in jo pražimo, da zarumeni. Dodamo sol, poper in zalijemo z vinom ter neprestano mešamo. Kuhamo na zmernem ognju, omaka ne sme vreti. Na koncu dodamo limonin sok in juho in počasi kuhamo 10 minut. Ostalo maslo zmešamo z moko, dodamo vinu in ves čas mešamo. Kuhamo še 10 minut. To omako ponudimo k pečenemu ali praženemu mesu ali h kuhani govedini.

ŠE NEKAJ O OMAKAH



Omaka so dodatek h kuhanemu mesu, ribam in drugim jedem; nekatere mesne jedi v omakah tudi kuhamo. Uporabljamo mrzle in tople omake. Tople pripravljamo iz moke, ki jo pražimo na maslu ali kakšni drugi maščobi, počasi dodajamo vodo, juho ali mleko. Ko prepraženi moki dodajamo tekočino, moramo neprestano mešati, da se masa ne sprime. Če pa se to vendarle primeri, moramo omako precediti in nadaljevati s kuhanjem bolj previdno.

Če vsebujejo omake čebulo, moramo čebulo poprej zelo drobno sesekljati ali zmlati; če dodamo omakam hren, baziliko, kapre, limonin sok, peteršilj in podobne sestavine, dodajmo vse to šele ko je omaka že kuhana in jo odstavimo z ognja. Večino omak lahko začnimo s kisljo smetano. Da dobimo primerno gostoto, pa vežemo omake z rumenjaki. Osnovne sestavine hladnih omak so: jajca, kis, limonin sok, olje, gorčica, smetana in začimbe. Te omake v glavnem ponudimo k mesu ali ribam.

KADROVSKE NOVICE

V mesecu novembru so se v naši delovni organizaciji zaposlili

TOZD TKANINA

DE predilnica: Anton Kosec
DE tkalnica: Edo Lužar, Milena Vojnovič, Perica Blažević, Ana Zupančič, Andreja Gornik, Janez Bučar, Drago Lunder (prišel iz JLA)

DE oplemenitilnica: Veronika Dragan, Nada Jeraj, Bernarda Bregač, Aleksandar Latinovič, Biljana Ristič

V istem času so našo delovno organizacijo zapustili:

TOZD TKANINA

DE barvarna: Božo Pilipovič
DE predilnica: Saša Živanovič
DE tkalnica: Boris Marolt
Investicijsko vzdrževalni sektor: Rado Vintar

TOZD KONFEKCIJA:

Dušanka Vukojevič

TOZD TRGOVINA:

Milena Šarenac (prod. Trebinje)

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

Slavka Grm (kadrovsko splošni sektor)

UPOKOJILI STA SE NAŠI DELAVKI:

Draga Kužnik (DE oplemenitilnica)

Františka Pezelj (DE predilnica)

PRERAZPOREJENI SO BILI:

Tanja Lužar iz DE tkalnica v DE oplemenitilnica — Šivalnica
Anica Cesar iz DE priprava v DE oplemenitilnica — šivalnica
Božena Kramar iz tehnično razvojnega sektorja v prodajni sektor — marketing

Marija Golob iz prodajnega sektorja — skladišče gotovih izdelkov konfekcije v tehnično razvojni sektor

Marija Košale iz DE predilnica v TOZD TRGOVINA — prod. Bršljin

KOLENC VIDA

h4, 3. Kh1 g3, 4. hg3:hg3:, 5. Kgl g2 ter črni zmagata.

Če pa je na potezi črni, ne sme igrati takoj 1. ... h5, ker bise partija končala remi: 2. Kh1 h4, 3. Kgl g3, 4. hg3: hg3:, 5. Kh1 g2 +, 6. Kgl Kg3 pat. Torej mora črni dobiti tempo le z 1...h6.

Pa si oglejmo še ta način: 2. Kh1 h5, 3. Kgl h4, Kh1 g3, 5. hg3:hg3:, 6. Kgl g2, itd.

Oddaljeni prosti kmet



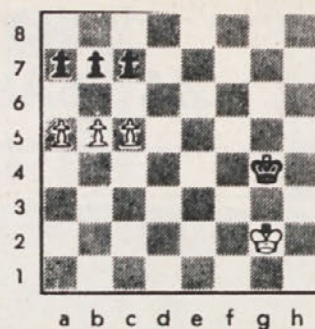
Na b5 ima črni oddaljenega prostega kmeta, s pomočjo katerega bo zmagal ne glede na slabši položaj kralja. Najprej bo črni z napredovanjem svojega prostega kmeta b za belega kmeta d. Črni kralj bo potem prej prispel k še preostalemu kmetu. Nastala bo končnica kralj in kmeta proti kralju, toda brez možnosti, da bi beli kralj prišel v opozicijo.

1. Ke4 Slabše je 1.d6 +, ker po 1... Kd7, 2. Kd5 b4, 3. Ke4 Kd6:, 4. Kb4: Ke5, črni doseže svoj namen še hitreje. 1. ... Kd6, 2. Kd4 b4, 3. Kc4 b3, 4. Kb3: Kd5: 5. Kc3 Ke4, 6. Kd2 Kf3, 7. Ke1 Kg4:, 8. Kf2 Kh3, in zmagata za črnega ni več težka.

Kmečki preboj

Če žrtvujemo enega ali več kmetov zato, da se bo naš kmet prebil in se prvi spremenil v kraljico, je to kmečki preboj.

Primer:



1. b6! cb6: (če črni igra 1. ... ab6:, sledi 2. c6 bc6:, 3. a6:), 2. a6! ba6:, 3. c6, in beli prvi pripelje svojega kmeta v kraljico ter dobi partijo.

KSENIJA SKULJ

DOBRE REŠITVE SO ENOSTAVNE



ZAHVALA

Ob smrti našega Marjana se iskreno zahvaljujemo sodelavcem tkalnice tozda Tkanina, družbenopolitičnim organizacijam in celotni DO Novoteks za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje.

KRHAČEVI

ZAHVALA

Delavcem DE predilnica se najlepše zahvaljujem za podarjeno darilo in izkazano pozornost ob odhodu v pokoj.

Hkrati vam želim veliko sreče in zdravja v letu 1987 ter veliko delovnih uspehov.

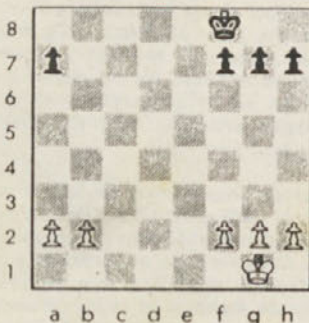
FANIKA PEZELJ

ŠAH

Nekaj posebnosti kmečkih končnic

Medtem ko ima igralec v otviritvi veliko svobodo izbire med različnimi variantami, v srednji igri med različnimi načrti, je v končnici število uspešnih poti omejeno. Seveda pa to ne velja za tiste končnice, v katerih ima eden izmed igralcev boljši položaj in nešteto možnosti za zmago. V končnicah je odločilna moč in točnost računanja.

Primer:



Načrt zmage lahko razdelimo na tri dele:

1. Pripeljati kralja v središče!
2. Napraviti prostega kmeta na daminem krilu in z njim zaposliti črnega kralja!
3. S svojim kraljem priti med nasprotnikove kmete na kraljevem krilu!

1. Kf1 Ke7, 2. Ke2 Kd6, 3. b4 Kd5, 4. Kd3 f5

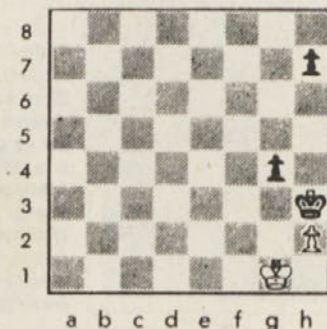
Črni želi zadržati svojega kralja na aktivnem položaju v središču, zato mora igrati s kmeti.

5. f4 g6, g3 h6, 7. h4 h5, 8. a3 a6, 9. a4 Kc6.

Ker črni nima več potez s kmeti, mora počasi odstopati s kraljem. 10. Kd4 Kd6, 11. b5 ab5:, 12. ab5: Kc7, 13. Ke5 Kb6, 14. Kf6 in črni zgubi vse kmete in partijo.

Naloga:

Analizirajte pozicijo, najprej, če je na potezi beli, in potem, če je črni.



Rešitev: Če je na potezi beli, mora igrati 1. Kh1. Odgovor črnega pa je samo 1. ... h5 in sledi: 2. Kgl

Rešitev novembrske križanke:

JAJCE — PIKA — AREAL — IVAN — DREVO — PI — KIMON — AS — EK — ANILIN — HIMNA — NRAVI — IDILA — MAJ — TA — BOR — NALIVNO PERO — KOLE — DNO — NANA — ANKARAN — ORINOKO — VERBENA — LELIJA — OA — ALK — POT — ZAOLBITI — MU — KSANTIPA — RT — OBLAK — TORI — ARAS — SLA — Oponent — NIKE — TIMIJAN — KDO — JANJA — AKUT — IGLESIAS — RETA — POLAS — AI — SLO — KLOBUK — KOTEL — AFRIČAN — ŠPECA

Izžrebani reševalci:

1. nagrada — TEENS hlače — Milena BRDAR
2. nagrada — 2 kg ostankov — Polona PEZELJ
3. nagrada — novoletni paket — Tatjana TIČAR

Uredništvo